Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

28 päivänä toukokuuta 2020*

Henkilöstö – Virkamiehet – Sosiaaliturva – Henkilöstösääntöjen 73 artikla – Yhteiset määräykset tapaturma- ja ammattitautivakuutuksesta – 16 artikla – Ilmoitus ammattitaudista – 22 artikla – Lääketieteellinen lautakunta – Kieltäytyminen sairauden katsomisesta ammattitaudiksi – Lääketieteellisen lautakunnan lausunnon sääntöjenvastaisuus

Asiassa T-213/19,

AW, edustajinaan asianajajat L. Levi ja S. Rodrigues,

kantajana,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään T. Lazian ja I. Lázaro Betancor,

vastaajana,

jossa on kyse SEUT 270 artiklaan perustuvasta kanteesta, jossa vaaditaan kumoamaan parlamentin 7.8.2018 tekemät päätökset, joilla hylättiin kantajan 15.7. ja 28.7.2016 esittämät hakemukset sairauden katsomisesta ammattitaudiksi,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. da Silva Passos sekä tuomarit I. Reine ja L. Truchot (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies L. Ramette,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 26.2.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion[1]

[– –]

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

1 Tästä tuomiosta on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

Oikeudellinen arviointi

[– –]

Kanteen perusteltavuus

[– –]

31 Kantaja väittää, että useita asiakirjoja, jotka toimitettiin kyseessä olevien sairauksien ammattitaudiksi katsomista koskevissa menettelyissä, ei saatettu lääketieteellisen lautakunnan tietoon sen 10.4.2018 pidetyssä kokouksessa. Kantaja lisää, että lääkäri B lähetti 12.4.2018 nämä samat asiakirjat lääkäri C:lle, joka kieltäytyi toimittamasta niitä lääketieteelliselle lautakunnalle, koska hän noudatti parlamentilta saamiaan ”ohjeita” olla ottamatta huomioon 30.3.2017 jälkeen toimitettuja asiakirjoja. Kantajan mukaan on kuitenkin niin, että on yksinomaan lääketieteellisen lautakunnan eikä nimittävän viranomaisen tehtävänä arvioida niiden asiakirjojen merkityksellisyyttä, joista saattaa olla sille hyötyä.

32 Kantajan mukaan tässä tilanteessa on niin, että koska lääketieteelliselle lautakunnalle ei ollut toimitettu täydellistä aineistoa, johon olisi koottu kaikki kantajan sen jälkeen toimittamat asiakirjat, kun kyseisten sairauksien ammattitaudiksi katsomista koskevat menettelyt oli aloitettu heinäkuussa 2016, sillä ei ollut käytettävissään kaikkia saatavissa olleita asiakirjoja, joista olisi voinut olla sille hyötyä sen arviointien kannalta, mikä on vastoin vakuutusmääräysten 22 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

[– –]

44 Aluksi on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan henkilöstösääntöjen säännöksillä, jotka koskevat lääketieteellistä lautakuntaa, joka on kutsuttu koolle henkilöstösääntöjen 73 artiklan mukaisesti, on tarkoitus antaa lääketieteen asiantuntijoiden tehtäväksi lääketieteellisten kysymysten lopullinen arviointi (ks. tuomio 4.10.1991, komissio v. Gill, C-185/90 P, EU:C:1991:380, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 16.6.2000, C v. neuvosto, T-84/98, EU:T:2000:156, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lääketieteellisen lautakunnan tehtävä eli lääketieteellisten kysymysten täysin objektiivinen ja riippumaton arviointi edellyttää, että sen harkinta on täysin vapaata. Lääketieteellisen lautakunnan tekemiä varsinaisia lääketieteellisiä arviointeja on pidettävä lopullisina silloin, kun ne on tehty sääntöjenmukaisissa olosuhteissa. Unionin tuomioistuimilla on ainoastaan toimivalta tutkia yhtäältä, onko mainittu lautakunta perustettu ja onko se toiminut sääntöjenmukaisesti, ja toisaalta, onko sen lausunto sääntöjenmukainen (ks. tuomio 25.10.2017, Lucaccioni v. komissio, T-551/16, ei julkaistu, EU:T:2017:751, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Vakuutusmääräysten 22 artiklan 3 kohdan ensimmäisestä virkkeestä ilmenee, että jotta lääketieteellinen lautakunta voisi antaa lausunnon sääntöjenmukaisesti, sen on voitava saada tietoonsa kaikki käytettävissä olevat asiakirjat, joista saattaa olla sille hyötyä sen arviointien kannalta (ks. vastaavasti tuomio 15.7.1997, R v. komissio, T-187/95, EU:T:1997:119, 49 kohta ja tuomio 3.3.2004, Vainker v. parlamentti, T-48/01, EU:T:2004:61, 132 kohta).

46 Tämän osalta on todettava, että vaikka kaikki ammattitaudiksi katsomista koskevassa menettelyssä toimitetut asiakirjat kuuluvat vakuutusmääräyksissä vahvistettuun järjestelmään (ks. vastaavasti tuomio 1.10.1991, Vidrányi v. komissio, C-283/90 P, EU:C:1991:361, 25 kohta), henkilöstösääntöjen 73 artiklassa tai niihin perustuvissa yhteisissä määräyksissä ei ole säännöksiä ja määräyksiä, joissa täsmennetään, minkälaisia asiakirjoja kyseisten määräysten 22 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetussa lääketieteellisen lautakunnan aineistossa on oltava.

47 Viimeksi mainittujen määräysten sanamuodosta ilmenee sen sijaan, että aineiston on sisällettävä kaikki käytettävissä olevat asiakirjat, joista saattaa olla hyötyä lääketieteelliselle lautakunnalle, jotta tämä voi tehdä lausuntonsa laatimisen edellyttämät arvioinnit.

48 Käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että parlamentti ei toimittanut lääketieteelliselle lautakunnalle tiettyjä asiakirjoja, jotka kantaja oli alun perin toimittanut kyseisten sairauksien ammattitaudiksi katsomista koskevien vaatimustensa tueksi.

49 Aineistosta ilmenee – ja on kiistatonta –, että asiakirjat, joita ei toimitettu lääketieteelliselle lautakunnalle, luetellaan selkärankakivun (rachialgia) ammattitaudiksi katsomista koskevan hakemuksen osalta liitteen A 9 sivulla 45 ja stressin aiheuttaman nokkosihottuman ammattitaudiksi katsomista koskevan hakemuksen osalta liitteen A 10 sivulla 176 (jäljempänä riidanalaiset asiakirjat). Riidanalaisia asiakirjoja oli 15 kappaletta selkärankakivun ammattitaudiksi katsomista koskevan hakemuksen osalta ja 19 kappaletta stressin aiheuttaman nokkosihottuman ammattitaudiksi katsomista koskevan hakemuksen osalta. Ne sisälsivät muun muassa lääketieteellisiä lausuntoja, joissa katsottiin, että kyseiset sairaudet ovat ammattitauteja, sekä Euroopan yhteisöjen toimielinten yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän eri sopimuksia, jotka koskivat kantajan saamia hoitoja.

50 Parlamentti toteaa hylänneensä kyseiset asiakirjat katsottuaan, että ne olivat päällekkäisiä aikaisemmin toimitettujen asiakirjojen kanssa.

51 Prosessinjohtotoimiin antamissaan vastauksissa parlamentti täsmensi, että tietyt riidanalaisista asiakirjoista olivat identtisiä sen hallussa jo olleiden asiakirjojen kanssa, toiset eivät liittyneet esitettyihin lääketieteellisiin kysymyksiin ja toiset sisälsivät samankaltaisia tietoja eli olematta identtisiä niissä toistettiin samat tiedot ja päätelmät, jotka jo olivat sen hallussa.

52 Viimeksi mainitusta asiakirjaryhmästä, jolla parlamentin mukaan oli lääketieteellisessä lautakunnassa esitettyihin kysymyksiin liittyvää lääketieteellistä merkitystä, tämä totesi, että se oli hylätty vain siltä osin kuin se ei sisältänyt toimielimen valmistelemaan aineistoon jo sisältyneisiin lääketieteellisiin seikkoihin nähden uusia lääketieteellisiä seikkoja.

53 Edellä esitetystä seuraa, että parlamentti arvioi kantajan kyseisten sairauksien ammattitaudiksi katsomista koskevien hakemustensa tueksi esittämiä asiakirjoja lääketieteellisesti siten, että se katsoi, että tiettyjen kyseisten asiakirjojen sisältö oli tästä näkökulmasta tarkasteltuna samankaltainen kuin muiden aineistoon kuuluneiden asiakirjojen sisältö. Parlamentti, joka toteaa pyytäneensä kyseisen toimielimen lääkäriä vahvistamaan valintansa, vahvistaa itse tämän arvioinnin lääketieteellisen luonteen.

54 Tämän osalta on todettava, että toisin kuin parlamentti väittää, sille kuuluva tehtävä laatia lääketieteelliselle lautakunnalle annettava toimeksianto ei oikeuta sitä arvioimaan vakuutetun ammattitaudiksi katsomista koskevan menettelyn yhteydessä toimittamien asiakirjojen lääketieteellistä merkitystä, kun tämä pyytää lääketieteellistä lautakuntaa antamaan lausunnon nimittävän viranomaisen päätösluonnoksesta.

55 On nimittäin niin, että kun vakuutettu tai hänen oikeudenomistajansa pyytävät lääketieteellistä lautakuntaa antamaan lausuntonsa, toimielimen ainoana tehtävänä on laatia tälle annettava toimeksianto. Toimeksiannolla on saatettava kyseisen lautakunnan käsiteltäväksi lääketieteelliset kysymykset, jotka esitetään sekä vakuutettua edustavan lääkärin lausunnossa että tarvittaessa muissa asian kannalta merkityksellisissä lääketieteellisissä lausunnoissa, jotka vakuutettu on toimittanut vakuutusmääräysten 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti kyseisten määräysten 20 artiklan 2 kohdan perusteella. Tällä perusteella toimitetuissa lääketieteellisissä lausunnoissa, jotka muut lääkärit kuin lääketieteellisessä lautakunnassa vakuutettua edustava lääkäri ovat mahdollisesti laatineet, täsmennetään lääketieteelliset kysymykset, jotka kyseiset lääkärit aikovat esittää riitauttaakseen nimittävän viranomaisen päätösluonnoksen, joka on tehty toimielimen lääkärin päätelmien perusteella. Vakuutusmääräysten 22 artiklan 2 kohdassa tehtyä viittausta näiden samojen määräysten 20 artiklan 2 kohdan perusteella toimitettuihin asian kannalta merkityksellisiin lääketieteellisiin lausuntoihin ei voida tulkita siten, että lääketieteelliselle lautakunnalle annettavan toimeksiannon laatimisesta vastaavalle toimielimelle annettaisiin oikeus erottaa muista lausunnoista ainoastaan

lausunnot, joita se pitää merkityksellisinä, niiden toimittamiseksi kyseiselle lautakunnalle, koska tässä tapauksessa vakuutusmääräysten 22 artiklan 3 kohdan ensimmäinen virke menettäisi tehokkaan vaikutuksensa. Vakuutusmääräysten 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti näiden määräysten 20 artiklan 2 kohdan perusteella toimitettuja merkityksellisiä lääkärinlausuntoja ovat nimittäin lausunnot, jotka vakuutettu tai hänen oikeudenomistajansa ovat katsoneet hyödyllisiksi toimittaa toimielimen nimeämälle lääkärille tai sen nimeämille lääkäreille vakuutusmääräysten soveltamista varten. Näin ollen yksinomaan vakuutetun tai hänen oikeudenomistajiensa on arvioitava kyseessä olevien lääkärinlausuntojen merkityksellisyyttä.

56 Parlamentti on siis ylittänyt toimivaltansa ja loukannut lääketieteellisen lautakunnan työskentelyn sääntöjenmukaisuutta, kun se on ottanut kantaa lääketieteellisiin kysymyksiin lääketieteelliselle lautakunnalle toimitettavan aineiston laatimiseksi.

57 Tässä tilanteessa ei voida katsoa, että lääketieteellinen lautakunta olisi voinut tutkia kaikki käytettävissä olevat asiakirjat, joista saattoi olla sille vakuutusmääräysten 22 artiklan 3 kohdassa, sellaisena kuin sitä on oikeuskäytännössä tulkittu, tarkoitetulla tavalla hyötyä sen arviointien kannalta edellä 45 kohdassa mieleen palautetun mukaisesti.

58 Tästä seuraa, että lääketieteellinen lautakunta on hoitanut tehtäväänsä sääntöjenvastaisissa olosuhteissa, joten lausunnot, jotka se osoitti nimittävälle viranomaiselle työskentelynsä päätteeksi, ovat virheellisiä.

59 Tämän osalta on kiistatonta, että ne riidanalaisista asiakirjoista, jotka parlamentin mukaan sisälsivät lääketieteelliselle lautakunnalle jo toimitettujen tietojen kaltaisia tietoja, olivat käytettävissä lautakunnan työskentelyn aikana. Ei ole myöskään kiistetty sitä, että tällaiset asiakirjat koostuivat muun muassa kyseessä olevat sairaudet ammattitaudiksi katsoneilta eri lääkäreiltä peräisin olevista lääkärinlausunnoista ja yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän eri sopimuksista, jotka koskivat kantajan saamia hoitoja. Koska tällaiset asiakirjat liittyivät ilmeisellä tavalla kantajan sairauksiin, ei ole poissuljettua, että jos lääketieteellinen lautakunta olisi voinut tutkia kyseiset asiakirjat ja ottaa ne tarvittaessa huomioon, sen päätelmät olisivat voineet olla erilaiset (ks. vastaavasti tuomio 15.7.1997, R v. komissio, T-187/95, EU:T:1997:119, 57 kohta).

60 Koska riidanalaiset päätökset on tehty lääketieteellisen lautakunnan lausuntojen perusteella, niissä on menettelyvirhe, joka oikeuttaa niiden kumoamisen.

61 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen kanneperusteen kolmas osa on hyväksyttävä.

[– –]

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan parlamentin 7.8.2018 tekemät päätökset hylätä AW:n 15.7. ja 28.7.2016 esittämät hakemukset, jotka koskivat hänen sairauksiensa katsomista ammattitaudiksi, kumotaan.

2) Parlamentti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

da Silva Passos Reine Truchot

Julistettiin Luxemburgissa 28 päivänä toukokuuta 2020.

Allekirjoitukset